

proti obžalovanému, který insultoval stráž, i na silnici před vojenskou budovou, ale nezjistil, že vojíni s obžalovaným zle nakládali, takže padají závěry, které stížnost vyvozuje z opačných předpokladů v rozsudku neobsažených. Budiž podotknuto, že zmateční stížnost nikde nenamítá, že snad soud vyložil právně mylně některý zákonný znak skutkové podstaty §u 81 tr. zák. nebo 312 tr. zák., nýbrž dovozuje nevinu obžalovaného na základě libovolně sestrojeného skutkového děje.

Čís. 2661.

Druhý případ zločinu §u 209 tr. zák. vyžaduje, by bylo obviňováno z činu, který zahrnuje v sobě skutkovou podstatu zločinu, by zločin ten byl vymyšlen (zločin vůbec nebyl spáchán, neb aspoň ne osobou z pachatelství obviněnou) a by obvinění bylo takového způsobu, že mohlo zavdati příčinu k vrchnostenskému vyšetřování neb aspoň pátrání proti tomu, kdo byl ze zločinu obviněn.

V subjektivním směru vyžaduje se vědomí pachatelovo, že osoba jím obviněná se onoho zločinu nedopustila, jakož i vědomí, že křivé obvinění může zavdati příčinu k vrchnostenskému vyšetřování neb aspoň pátrání; v tomto směru musí býti obvinění vzneseno u vědomí jeho možného dosahu vzhledem na zahájení vrchnostenského vyšetřování nebo pátrání.

(Rozh. ze dne 15. února 1927, Zm I 702/26.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu v Plzni ze dne 13. února 1926, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem utrhání na cti podle §u 209 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 12. listopadu 1925 v N. Josefa N-e a jeho rodinu takovým způsobem obvinil z vymyšleného naň zločinu, že obvinění to dalo příčinu k vyšetřování proti Josefu N-ovi a jeho rodině, byl porušen zákon v ustanovení §u 209 tr. zák., rozsudek ten se zrušuje a věc odkazuje se na krajský soud v Plzni k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Rozsudkem krajského soudu v Plzni ze dne 13. února 1926 byl obžalovaný uznán vinným zločinem utrhání na cti podle §u 209 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 12. listopadu 1925 v N. Josefa N-e a jeho rodinu takovým způsobem obvinil z vymyšleného naň zločinu, že obvinění to dalo příčinu k vyšetřování proti Josefu N-ovi a jeho rodině. Rozsudek ten nabyl právní moci. Skutkový podklad jest tento: Josef N. se svojí rodinou bydlí v domě obžalovaného v N., s nímž však žije v nevůli. Dne 12. listopadu 1925 objevil se na dvoře na neckách připevněný půlarch papíru s tímto obsahem: »H-ová povídala, že N-ovi ukradli Š-ovům prádlo, vystříhali monogramy, okradli sirotky, fuj. N-ic ukradli na K.

3 fůry uhlí, zloději.« Josef N., jehož se obvinění týkalo, vzal onen půlarch papíru, a jsa si vědom své nevinny, učinil oznámení četnictvu. Četnictvo zahájilo pátrání v tom směru, zda Josef N. se krádeží, z nichž byl obviňován, dopustil, a zjistilo, že tomu tak není. Jako pisatel oné cedule byl zjištěn obžalovaný, jenž čin s počátku zapíral, však za trestního řízení proti němu ve směru zločinu podle §u 209 tr. z. zahájeného se přiznal, že ceduli napsal a na dvoře vyvěsil. Ke svému obhájení uvedl, že rodina N-ova mu dělá v domě různé nepřístojnosti, že chtěl onou cedulí rodině N-ově říci, co si o nich myslí; Marie H-ová prý mu v roce 1920 ukazovala na prádlo, jež N-ovi na dvoře vyvěsili, se slovy: »Toto prádlo, to je ukradené u Š-ů, ty vystříhané monogramy.« Ohledně krádeže uhlí nemohl obžalovaný podati vysvětlení.

Oním rozsudkem byl porušen zákon v ustanovení §u 209 tr. zák. Jde o druhý případ zločinu podle §u 209 tr. zák. spáchaný tím, že obžalovaný obvinil Josefa N-e a jeho rodinu z vymyšleného na ně zločinu takovým způsobem, že obvinění to mohlo zavdati příčinu k vrchnostenskému vyšetřování neb aspoň pátrání proti Josefu N-ovi a jeho rodině. Ke skutkové podstatě tohoto způsobu zločinu se vyžaduje: a) objektivně: obvinění z vymyšleného zločinu, tedy z trestného skutku, který zahrnuje v sobě skutkovou podstatu zločinu, dále by zločin byl vymyšlen, při čemž jest lhostejno, je-li kdo obviněn ze zločinu, který vůbec nebyl spáchán, anebo ze zločinu, který se skutečně udál, jež však nespáchal ten, jenž z pachatelství jest obviňován, a posléze by obvinění bylo takového způsobu, že mohlo zavdati příčinu k vrchnostenskému vyšetřování neb alespoň pátrání proti tomu, jenž byl ze zločinu obviněn; b) subjektivně: vědomí, že osoba ze zločinu obviněná se zločinu jí za vinu kladeného nedopustila, a vědomí, že křivé obvinění může zavdati příčinu k vrchnostenskému vyšetřování neb aspoň pátrání; v tomto směru musí tedy obvinění býti vzneseno u vědomí jeho možného dosahu vzhledem na zahájení vrchnostenského vyšetřování nebo pátrání. Rozsudek zjišťuje veškeré řečené objektivní náležitosti skutkové povahy zločinu podle §u 209 tr. zák. způsobem formálně bezvadným, takže po této (objektivní) stránce mu nelze ničeho vytýkati. Naproti tomu po stránce subjektivní uvádí pouze: »že obžalovaný nejen ohledně krádeže uhlí si toho byl vědom, že Josef N. a jeho rodina krádež tu nespáchali, ale i ohledně krádeže prádla« a dále, »že věděl, že obvinění to (scil. z krádeže tří fůr uhlí a krádeže prádla) jest křivé a nepravdivé«. Tím jest vyřčeno subjektivní zavinění obžalovaného pouze ohledně první složky subjektivní podstaty zločinu podle §u 209 tr. zák., totiž přesvědčení nalézacího soudu o tom, že obžalovaný si byl toho vědom, že Josef N. a jeho rodina nespáchali krádeže, z nichž je obviňuje. Druhou složkou subjektivní skutkové povahy zločinu, totiž otázkou vědomí obžalovaného, že křivé obvinění může zavdati příčinu k vrchnostenskému vyšetřování neb aspoň pátrání proti nařčenému, se však rozsudek vůbec nezabývá; spokojuje se v tom směru pouze s objektivním zjištěním, že obvinění bylo takového rázu, že nejen mohlo zavdati, nýbrž i zavdalo vrchnosti příčinu k vyšetřování a pátrání proti nařčenému. Důvody rozsudku obsahují jedinou větu, která by při zběžném čtení se zdála poukazovati k subjektivnímu zjištění v onom směru, » . . . že věděl, že obviňování

to jest křivé a nepravdivé, že vskutku zavadlo příčinu k vyhledávání četnictva ohledně těchto krádeží». Než celá skladba onoho odstavce rozsudkových důvodů a její stylisace, když se řádně rozčlení, nepřipouští pochybnosti o tom, že slova »že věděl« se vztahují pouze k bezprostředně následující vedlejší větě: »že obviňování to jest křivé a nepravdivé«; to plyne jasně z úvahy, že obžalovaný v čase spáchání činu nemohl ani vědět, že obvinění jeho zavadlo příčinu k vyhledávání četnictva, neboť toto bylo zahájeno až teprve tehdy, když nařčený Josef N. odevzdal listinu nařčení obsahující četnictvu. Poněvadž rozsudek onu důležitou složku subjektivní skutkové podstaty nechává úplně stranou, jest nesprávný, jsa stížen zmatečností podle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř.; právní mylnost jeho spočívá v tom, že dospívá k odsuzujícímu výroku přes to, že jedna ze subjektivních náležitostí skutkové podstaty není zjištěna. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti podle Šu 33 tr. ř. a podle Šu 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2662.

Ideální souběh přečinu Šu 279 tr. zák. a přestupku Šu 312 tr. zák. Zprotivením se vrchnosti (společnou pomocí) ve smyslu Šu 279 tr. zák. jest jakákoliv (positivní) činnost, která, nedosahujíc intensity Šem 81 tr. zák. předpokládané, brání nebo překáží vrchnostenské osobě, konající úřad nebo službu, by nevykonala úřední nebo služební úkon jí právě zamýšlený nebo zahájený; nespadá sem, brání-li nebo překáží-li kdo takovému jednání oné osoby, jež ani samo o sobě nenáleží k úkolům, k jakým je ona osoba podle úřadu nebo služby formálně oprávněna (povinna), ani neslouží k dosažení takového úkolu (na př. brání-li kdo oné osobě někoho ztýrati).

(Rozh. ze dne 15. února 1927, Zm II 380/26).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Moravské Ostravě z 9. března 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle Šu 279 tr. zák. a přestupkem podle Šu 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by opakoval hlavní přelíčení a znova rozhodl v rozsahu zrušení, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti nelze sice přiznati oprávněnost, pokud napadá rozsudek první stolice — uplatňujíc důvod zmatečnosti podle Šu 281 čís. 10 tr. ř. — námitkou, že stěžovatel neměl býti uznán vinným i přestupkem Šu 312 tr. zák., jenž jest prý zahrnut v přečinu Šu 279 tr. zák. § 279 chrání právní statek nerušitelnosti výkonu veřejných úřadů a služeb proti nebezpečí, jež mu hrozí sváděním více osob ku zprotivení se (spolupomoci), a § 312 tr. zák. vážnost veřejných činitelů úřad nebo službu konajících proti zlehčování urážlivými projevy nebo skutky. Je-li sou-